

Ez hát a munka, az alkotás. Ezt jelenti számunkra, unitárius emberek számára az isteni kijelentés: „Orcád verítékével egyed a te kegyeredet...” Őrizzük, vigyázzuk a munka szépségét, lelkét, örömét, mely Isten munkatársaivá, az élet szépítőjévé tesz mindannyiunkat. Ámen.

FAZAKAS FERENC

A MAG

1 M 47, 19

Hol van a halhatatlanság?

Mint süllyedő hajó árboca az elmúlás tengerén, úgy bukkan fel ez a kérdés az őszben: a csupasz fák alatt, a dérütötte avar között, a halott virágok garmadáján... Miben van a halhatatlanság? Kérdezzük szüret után, a halottak napja árnyékában, mindenéves unitárius gyászunk előtt egypár nappal. — Gondoljunk a betakarított gazdag áldásra: búzára, szőlőre, almára, — nyissuk fel szent eszméink magtárát, a Bibliát, — látogassuk meg könyvtárainkat, hol a tudás magvai vannak feltárolva, és a feleletet megkapjuk:

— A halhatatlanság a magban van.

Diadalmas felelete ez az ősznek; Isten reményt adó üzenete ez az embernek; megvalósult álma ez a természetnek. Ezért volt a kikelet, a virulás, az ékes kalásztól ringó rónaság, az aranyló búzatenger, a földig hajlott ágak az ősz elején; — szellemi téren: ezért voltak a tudósok, próféták, apostolok, reformátorok, feltalálók.

A mag a gyümölcs értelme — olvastam a bölcs mondások között. De úgy érzem, az egész élet értelme benne van a magban, hiszen benne folytatódik az élet, ő az újjászületés édesanyja.

— Csak magot adj — mondja az írás —, hogy éljünk, és ne haljunk meg, és a föld el ne pusztuljon. — A hét szük esztendő történetéből való ez az idézet. József jól fejtette meg a fáraó álmát, és kormányzó lett. A hét bő esztendő alatt megtöltötte a hambárokat búzával. Mikor aztán megérkezett a hét szük esztendő is, nagy kincs lett a sok tele hambár. Máshol nem volt kenyér a föld kerekészen — írja a Biblia. Pedig máshol is megtehették volna ezt az előrelátó intézkedést, csak nem volt jó álomfejtő, vagy álmodó nem volt, vagy nem volt előrelátó ember Józsefen kívül, vagy talán nem volt, aki szót fogadjon az előrelátóknak, hanem azzal az álbölcsességgel, hogy „egy életünk van”, feléltek, elpazaroltak minden magot a bő esztendők alatt. Így aztán a világra szakadt az éhség. Az éhség pedig nagy úr, megalázza, meggyötri, szolgává teszi a gőgöst is... Így indult el a népvándorlás József elé a betevő falatért. Jó volt, míg tartott a pénzből, de annak hamar végére jártak. De aztán pénz nélkül is megjelentek József előtt, és kissé lázadó hangon, a lelkére próbáltak beszélni: „Adj nekünk ke-

nyeret, miért haljunk meg szemeid láttára, mert nincs pénz!“ — „Hozzátok ide barmaitokat, és adok néktek a ti barmaitokért, ha nincs pénz“ — mondotta József. Így kaptak egy évben búzát barmaik összességéért. Am a barmok is elfogytak, és a szűk esztendők egyre tartottak. Újra csak Józsefre szorultak: „Nem titkolhatjuk el, hogy semmink sem maradt, csak a testünk és a földünk. Miért vesszünk el szemeid láttára mind magunk, mind földünk, végy meg minket és földünket, és mi és a mi földünk szolgálai leszünk a fáraónak: *Csak magot adj, hogy eljünk és ne haljunk meg és a földünk el ne pusztuljon.*“ — A felkínált súlyos feltételt József elfogadta: — „Imhol számotokra a mag, éljetek velem, és vessétek be velem a földet is. Takaráskor pedig adjatok egy ötödrészt a fáraónak; négy rész pedig legyen a tiétek a mező bevetésére és élétekre mind magatoknak, mind gyermekeiteknek eledelül.“

Önmagát adta el a pazarló-éhező vagyonostól a magért!

Hogy mennyi ebben a józsefi intézkedésben az emberiesség, nem kutatom, de úgy látom, komoly intelem ez a történet az előrelátásra, a mag értékének felismerésére és megbecsülésére. Sejteti, hogy valami szent dolog a mag: Isten kezéből földre hullott áldás; a jövő élet parányi szentélye, mely lehetőségileg magában foglalja a kialakulandó egészet. Könnyelműen nem szabad hozzányúlni, de őrizni kell, mint a frigiditást, mert általa kerülhetjük el a nincstelenséget, avagy éppen az óhhalált.

Ezért ünnep az aratás minden esztendőben!

Ezért fordítanak akkora gondot a betakarításra!

Ez ad értelmet az október végére tett világtakarékossági napoknak!

Ez ad döntő fontosságot a magvetésnek is.

A mag olyan talentum, melyet kamatozásra el kell rejteni a földbe. A gondos ember visszaad valamit idejében a földnek abból, amit veríték hullatása árán megvett tőle, s ezzel lehetőséget szerez a következő áldásra. Mikor kezébe veszi a magot a magvető, a halhatatlanságot fogta meg; mikor elindul vetni, az örökélet útján indult el, és Isten igazi munkatársává lesz általa.

A keresztény itt föltétlen a magvető jézusi példázatára gondol, és várja, hogy szó legyen a lelki magvetésről is. Nincs örökélet lelki magvetés nélkül. A lelki magvetésben is van kárba menő mag, Jézus példázata szerint, — de nagyobb része mégis betöltheti szent hivatását. — Aki a jó magot veti, az az embernek fia — mondja Jézus a magyarázatban —, a szántó föld pedig a világ, a jó mag az Isten országáról szóló tanítás. — Némely mag az útfélre esik, és felkapdossák a madarak: ez az, aki meg sem hallja, be sem fogadja az igét. Némely mag a köves helyre esik, kicsi gyökeret ereszt, s a nap hevétől gyorsan kiszárad: ez az, aki örömmel hallgatja az igét, de hamar elfelejti, mert nincs elég gyökere benne. Némely mag a tövisek közé esik, ahol kikél, szépen fejlődik, de idővel megfojtják a tövisek: ez az, aki örömmel hallja, meg is érti, mély gyökeret is ereszt benne az ige, de a káros gondok, rossz tanácsadók, fölösleges aggodalmak elfojtják azt, és gyümölcsöt nem terem. Amely mag azonban jó földbe esik, gyümölcsöt terem, némely százannyit, némely hatvanannyit, némely harmincannyit: ez az, aki hallja, megérti és meg is tartja az igét.

Valahányszor ezt a példázatot halljuk, mindig megilleti lelkünket a magvetés szentsége. Mérlegre tesszük életünket: vajon útszéli, köves, tövises lelkek vagyunk-e, vagy van bennünk a jó talajból is, hogy teremjen bennünk Isten igéje gazdagon? Megértjük belőle, hogy a halhatatlanság a magban van, csak jó talajra kell találnia, hogy az újjá-
születés gyümölcseit megteremhesse.

„A lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, békétűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség“ (Gal, 5, 22). Ha ezeknek a lelki kincseknek a magvai bennünk megvannak, akkor nem kell féltünk lelkünket a mulandóságtól.

A lelki magvetéshez magvető is kell.

Nekünk, vallásos embereknek, minden időben Jézus a magvetőnk. Ő hozza a jó talajba a jó magot. — Unitárius egyházi életünk szellemi irányítására, lelki kincseink gazdagítására több mint száztiz esztendővel ezelőtt alapított a KERESZTÉNY MAGVETŐ (1861-ben). — Egypár évvel ezelőtt született újjá. Bizonyosága ez annak, hogy a jézusi magvetés kell a lelki világnak, kell nekünk, hogy éltesse hitünket, ébren tartsa lelkiismeretünket, és művelje lelkünket.

De az emberiség Józsefjei az élet minden területén nagy előre-látással töltik meg a magtárakat. Szüntelenül gondolkodnak a jövőre, hogy rá ne szakadjon testvéreikre a szűk esztendők éhség-kinja sohasem. Jó elmondani, hogy „sok esztendőre eltett javaink vannak“. De ez egy percig sem jogosít fel a tétlenségre, hanem még jobban munkába kell hogy állítsa erőnket, hogy kivegyük részünket a boldog jövőt építő munkából. Ne maradjon magára az álomfejtő, ha az emberiség boldogabb jövőjét jövendőli meg a lelkiismeretes magvetés árán, ne maradjon munkások nélkül a Keresztény Magvető sem. — Nőjön egyre jobban, erősöd-jék napról napra a béke tábora, mert az „igazság gyümölcse békességben vettetik“ (Jak 3, 18).

Ezeket mondja a lélek az őszben a lelkeknek: „Itt van az ősz, itt van újra, S szép, mint mindig, énnem. Tudja Isten, hogy mi okból Szeretem, de szeretem.“

Szeressük az ősz mi is! Van miért! Magot adott, magvetésre kész-tetett, hulló levelein túl felcsillantotta a halhatatlan életet. Tanuljunk jó magvetést Jézustól, és kérjük az Istent: Magot adj, hogy éljünk. Ámen.

NYITRAI MÓZES

MONDHAT-E ÚJAT BÁBEL TORNYA NEKÜNK?

1 M 11:1—7

Valamikor réges-régen a kincseiről, pazar fényeiről, legendáiról híres Keleten, Babilóniában volt egy csonka, befejezetlen torony. Szél és eső marta, az idő megrokkantotta, de még így is mutatta hajdani nagyságát. Honnan származik? Kik építették? Miért maradt félbe? Mind-